

KORSNÄSIN KUNTA

Korsnäsins kunnan konserniohje

Kunnanhallitus 28.8.2023, 175 §

Kunnanvaltuusto 16.10.2023, 42 §

Annetaan tiedoksi: Tarkastuslautakunta 9.11.2023

Sisältö

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
2. Soveltamisala.....	3
4. Konserniohjeen sitovuus	4
5. Toimivallan jakautuminen kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden kesken	5
6. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	5
7. Konsernivalvonta, raportointi ja riskienhallinta	6
8. Luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen	6
9. Velvollisuus hankkia kunnan kanta ennen päätöstä	7
10. Konsernin sisäiset palvelut	7
10.1 Hankinnat	7
10.2 Rahoitus ja sijoitustoiminta	7
10.3 Henkilöstöpolitiikka	8
10.4 Talous- ja henkilöstöhallinto	8
11. Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	8
12. Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamiskäytätäntö	9
13. Tiedottaminen	9
14. Kuntakonsernin tarkastus.....	9
14.1 Tilintarkastus	9
14.2 Tarkastuslautakunta	9
14.3 Sisäinen tarkastus.....	10
15. Muuta	10

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Korsnäs in kunta luo konserniohjeella omistajaohjauksen puitteet tavoitteidensa mukaisesti. Konserniohjeen tarkoitus on yhtenäistää ohjauskäytännöt ja parantaa kuntakonsernin johdon edellytyksiä niin, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisillä periaatteilla ja ottaen huomioon kunnan kokonaisuus.

2. Soveltamisala

Kuntaohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä, joissa omistusosuus on vähintään 50 %, sekä niiden tytäryhteisöjä.

Kunnan edustajien kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä, joissa omistusosuus on alle 50 %, on pyrittävä noudattamaan kuntaohjeen periaatteita niissäkin, soveltuvin osin.

Tänä päivänä (elokuu 2023) Korsnäs in kuntakonserni muodostuu seuraavista kuntayhtymistä, tytäryhteisöistä sekä osakkuusyhteisöistä:

Kuntayhtymät:

- Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
- Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto

Tytäryhteisöt

- Bostads Ab Korsnäs Norrby
- Bostads Ab Skepparsvatro
- Kiinteistö Oy Trikar
- Korsnäs Värme Ab
- Bostads Ab Korsnäs Strömsbo
- Fastighets Ab Korsnäs Silverbo

Nämä ovat tytäryhteisöjä (ja säätiöitä), joissa kunnalla on määräysvalta kirjanpitolain 1. luvun 5 § mukaan.

Osakkuusyhteisöt

- Fastighets Ab Korsnäs Risgärdet
- Bostads Ab Molpe Västerbo
- Bostads Ab Harrström Rönnebo
- Fastighets Ab Molpe Strömmen
- Bostads Ab Korsbäcken
- Bostads Ab Korsnäs Skolgärdet
- Bostads Ab Korsnäs Gärdet
- Bostads Ab Harrström Sweden
- Bostads Ab Korsnäs Sandåker
- Bostads Ab Korsnäs Prästhagen

Osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan omistusyhteisyrittystä ja osakkuusyrittystä kirjanpitolain 1. luvun 7 ja 8 § mukaan.

Konserniohjetta sovelletaan myös myöhemmin hankittuihin konserniyhteisöihin.

Konsernin kokoonpano voi muuttua ajan kuluessa. Kunnan tämänhetkisen konsernirakenteen todentamiseksi viitataan viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen.

3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Kunnanvaltuusto hyväksyy konserniohjeen kuntalain 14 § mukaan.

Kunnan tytäryhteisöjen yhtiökokouksen ja hallituksen on käsiteltävä ja hyväksyttävä konserniohje.

4. Konserniohjeen sitovuus

Kuntakonsernissa hyväksytyä konserniohjetta on noudatettava konsernin tytäryhteisöissä, jollei pakottavasta lainsäädännöstä johdu muuta, mikä koskee tytäryhteisöjä tai niiden yhtiöjärjestystä, sopimuksia tai sääntöjä.

Kunnan on omistusohtauksessaan otettava huomioon yhteisön omistajien yhdenvertaisuusperiaate kyseessä olevaa yhteisöä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Omistusohtaukselta ei saa harjoittaa siten, että yhteisön päätökset tai toimenpiteet on tarkoitettu antamaan yksityiselle omistajalle tai jollekin muulle aiheutonta etua yhteisön tai muiden omistajien kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Kuvio: Kuntakonsernin konserniohjaus

Jos yksittäiset konserniohjeeseen perustuvat ohjeet ovat ristiriidassa yhteisöä koskevan lainsäädännön kanssa, esimerkiksi yhteisölainsäädännön, kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, voimassa olevaa lainsäädäntöä noudatetaan. Yhteisön johdon on viivytyksettä annettava konsernijohdolle kirjallinen selvitys kyseisestä ristiriidasta. Vertaa yllä olevaan kuvioon.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisön, osakkuusyhteisön tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5. Toimivallan jakautuminen kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden kesken

Konsernijohdon muodostaa kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja taluspäällikkö. Sen tehtävistä ja toimivallasta säädetään hallintosäännön 20 §:ssä.

6. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Talousarvio- ja taloussuunnitelmassa valtuusto asettaa tavoitteet tytäryhteisöjen toiminnalle ja taloudelle, jotka ovat peräisin kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto pyytää lausuntoja tavoitteista tytäryhteisöiltä ennen tavoitteiden lopullista hyväksymistä. Yhdessä asetettujen tavoitteiden tarkoitus on taata, että tytäryhteisöjen toiminta on yhteneväinen kuntakonsernin yleisen edun kanssa. Tytäryhteisöjen talousarvion ja

taloussuunnitelman on perustuttava niihin tavoitteisiin, jotka valtuusto on asettanut niille. Tytäryhteisön hallitus vastaa siitä, että yhteisön talouden hoito on järjestetty, kuten pitääkin. Konsernijohto pyrkii tukemaan tavoitteiden täyttymistä.

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa on otettava huomioon kuntakonsernin taloudelliset vastuut ja velvollisuudet. Tätä tarkoitusta vasten tytäryhteisöjen hallitusten on annettava kunnalle tarvittavat tiedot tuloslaskelmistaan, rahoituslaskelmistaan ja investointisuunnitelmistaan ja toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tiedot annetaan myös muun muassa tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, suurista muutoksista yhteisöjen liiketoiminnassa ja toiminta-alueessa ja merkittävistä sidonnaisuuksista, konsernijohdon lähemmin määrittämällä tavalla.

7. Konsernivalvonta, raportointi ja riskienhallinta

Kuntalain 114 § mukaan kunta on velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen selvittääkseen ne varat, velat ja vastuut, jotka kunnalla on omistusten ja sopimuksien perusteella. Konsernitilinpäätös on laadittava samana päivänä kuin kunnan tilinpäätös.

Kuntayhtymien tilinpäätökset kootaan jäsenkuntien konsernitilinpäätösten kanssa.

Kunnan tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien on annettava kunnan johdolle sellaiset tiedot, jotka tarvitaan kuntakonsernin taloudellisen tilanteen arvioimiseksi ja sen toiminnan tuloksen laskemiseksi.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tulosta. Tytäryhteisöt antavat tarvittaessa kunnalle raportin seurantaan varten, miten yhteisön tavoitteet on täytetty ja kuinka toiminta ja talous on kehittynyt sekä antaa riskiarvion. Tytäryhteisöllä on oltava tarvittavat järjestelmät talouden ja toiminnan seuraamiseen ja mittaamiseen sekä sisäiseen tarkastukseen ja riskienhallintaan, jotka järjestelmät yhteisön hallitus on hyväksynyt. Todennäköisesti toteutumassa oleva riski on viivytyksettä raportoitava konsernijohdolle.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi, ellei ole erityistä syytä poiketa siitä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpito- ja tilinpäätösmääräyksiä, kuntalain mukaisia konsernimääräyksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Konsernijohto antaa lähempiä ohjeita tiedoista, joita tarvitaan konsernitilinpäätökseen, tilinpäätöksen laatimisen aikatauluun, tietojen jättämisen lykkäykseen sekä mahdollisista lomakkeista tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen jätettävää tietoa varten.

8. Luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen

Luottamushenkilöllä on kuntalain 83 § mukaan oikeus saada kunnan johdolta sellaista tietoa kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta, jota luottamushenkilö katsoo tarvitsevansa tehtävässään ja joka kunnan johdolla on, ja joka viranomaistoiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan ei vielä ole julkista, ellei salassapitomääräyksistä johdu muuta. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohdolle.

Luottamushenkilö ei saa tiedonsaantioikeutensa nojalla antaa tietoa eteenpäin, koska se on tarkoitettu luottamushenkilölle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitoon. Asiakirjoista on tultava ilmi, ovatko ne salassapidettäviä.

9. Velvollisuus hankkia kunnan kanta ennen päätöstä

Tytäryhteisöjen yhtiön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on jo valmisteluvaiheessa pyydettävä kunnalta/konsernijohtolta kirjallista kannanottoa seuraaviin asioihin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toimintaidean, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen – kysymykset, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhtiöille asetetuista tavoitteista,
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muutos
- pääomarakenteen muutos,
- toimintaan suhteutettuna huomattavat investoinnit
- kiinteistö- ja yrityskaupat,
- merkittävät otto- ja antolainaukset sekä yhtiötä sitovien vakuuksien, takaussitoumusten tai muiden merkittävien taloudellisten velvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- sopimukset, jotka eivät kuulu yhteisön normaaliin toimintaan tai epätavalliset ehdot sisältävät sopimukset yhtiön ja osakkeenomistajan tai hallituksen jäsenen kesken, kyseisten sopimusten muutos sekä luopuminen sopimukseen perustuvista oikeuksista,
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja laajalti vaikuttavat toiminnan muutokset, merkittävät henkilöstöpoliittiset päätökset,
- eläkeyhtiön valinta ja vaihto sekä
- yhteisön omaisuuden luovutus konkurssiin tai selvitystilaan sekä saneerausmenettelyn aloittaminen

10. Konsernin sisäiset palvelut

10.1 Hankinnat

Tytäryhteisöjen on noudatettava hankintalainsäädäntöä ja yleisiä hankintaohjeita. Tytäryhteisöjen hankinnat on koordinoitava kunnan hankintojen kanssa, kun se on mahdollista ja aiheellista. Konsernijohto voi antaa ohjeita hallinnollisen yhteistyön lisäämisestä hankinnoissa, joita tytäryhteisöjen on noudatettava.

Konsernin sisäinen hankinta on asettava etusijalle, kun se on mahdollista.

10.2 Rahoitus ja sijoitustoiminta

Konsernin talous on suunniteltava ja hoidettava kokonaisuutena. Tytäryhteisöjen rahoitus- ja sijoitustoiminnan on oltava kustannustietoista. Mahdolliset lainarahoitukset on ilmoitettava konsernijohtolle tulevaa vuotta varten tehtävän budjetointiprosessin yhteydessä.

Tarjouspyynnöistä pitää ilmetä, että yhteisö on osa Korsnäsän kuntakonsernia.

Tytäryhteisöt voivat pyytää kunnan takausta investointilainoille kuntalain 129 § mukaan.

Kunta voi myöntää tytäryhteisöille lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja tarvittaessa.

Tytäryhteisöjen sijoitustoiminnan on noudatettava kunnan sijoitustoimintaa koskevia ohjeita sekä, jos mahdollista, sovittaa sijoitustoimeksiannot yhteen kunnan muun sijoitustoiminnan kanssa.

10.3 Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisöjen henkilöstöpolitiikan on noudatettava kunnan henkilöstöpolitiikkaa, mitä tulee palkkaukseen ja henkilöstöetuihin. Kunnanjohtajaa tai talousjohtajaa voi tarvittaessa konsultoida palkka- ja sopimuskysymyksissä.

Rekrytoitaessa tytäryhteisöjen on otettava huomioon sisäiset henkilöstön uudelleensijoittamistarpeet konsernin sisällä. Ennen johtavassa asemassa olevan henkilökunnan valintaa on saatava konsernijohtajan ennakkomieli.

Tytäryhteisöt ottavat uusia eläkevakuutuksia KEVasta (kuntien eläkevakuutus), jos ei ole perusteltua syytä poiketa tästä.

10.4 Talous- ja henkilöstöhallinto

Voidakseen suunnitella ja ohjata taloutta tarkoituksenmukaisella tavalla konsernijohto voi antaa sitovia ohjeita, kuinka tytäryhteisöjen talous- ja henkilöstöhallinto on yhtenäistettävä kunnan kanssa, voidakseen tehokkaasti käyttää hyväksi konsernissa olevia henkilöstöresursseja.

Konsernitalinpäätöksen laatiminen vaatii, että tytäryhteisöjen talinpäätöksistä ja luetteloista voidaan saada yksityiskohtaisia tietoja viivytyksettä.

11. Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kunnanhallitus valitsee kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen ja vastaa jäsenten nimittämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen sekä valitsee edustajan yhtiökokouksiin ja antaa heille omistusohtauksen edellyttämät ohjeet (20 § hallintosäännössä 1.1.2023).

Yhdenvertaisuuslain mukaan naisten ja miesten on oltava tasapuolisesti edustettuina hallitukseen nimitettävissä ja valittavissa ehdokkaissa. Tytäryhteisöjen hallitukseen valitaan kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on aiheellista kuntakonsernin kokonaisuutta huomioon ottaen.

Tytäryhteisöjen hallituksilla on oltava kollektiivinen tuntemus toimialasta, tarpeelliset tiedot liiketoiminnasta ja taloudesta sekä kyky auttaa toimitusjohtajaa niin, että yhteisön tavoitteet täyttyvät.

12. Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamiskäytäntö

Konserniyhteisöjen on noudatettava hyvää hallinto- ja johtamiskäytäntöä varmistaakseen terveet liikeperiaatteet, riittävän avoimuuden, oikeat taloustiedot, riittävän sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan ja kunnan omaisuuden tarkoituksenmukaisen, luotettavan ja tehokkaan hoidon kuntakonsernin kokonaisuuteen huomioon ottaen.

13. Tiedottaminen

Kuntalain 29 § mukaan kunnan on tiedotettava toiminnastaan asukkaille, kunnan palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi myös osallistumisen kuntien väliseen yhteistyöhön sekä muuhun toimintaan, joka perustuu omistukseen, sopimukseen ja rahoitukseen.

Tytäryhteisöjen on myös vapaaehtoisesti tiedotettava toiminnastaan, taloudestaan ja muista merkittävistä asioista. Kunnan johtoa on informoitava ennen kuin merkittävä asia julkaistaan. Yhteisön tiedotuksen on tuettava konsernin tavoitteita.

Yhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat myös konsernijohdon osalta, että tiedotus yhteisöistä järjestetään tarkoituksenmukaisella tavalla. Kun yhteisöjä koskevissa asioissa annetaan tietoa, on otettava huomioon kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitolainsäädäntö.

14. Kuntakonsernin tarkastus

14.1 Tilintarkastus

Kunnan tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö, jos ei ole perusteltua syytä poiketa tästä.

14.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman, yhdessä vastaavan tilintarkastajan kanssa, konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tietoa tytäryhteisöiltä kuntakonsernin tuloksen arviointiin sekä arvioidakseen, miten valtuuston tavoitteet täyttyivät. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimituksen jäsenen tai tytäryhteisön palkkalistoilla olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokouksessa. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa antaa salassapidettäviä tietoja ulkopuoliselle.

14.3 Sisäinen tarkastus

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tarvittavat tiedot sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan sekä muun tarkastuksen arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkistaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisprosesseja. Sisäisessä tarkastuksessa työskentelevät eivät saa paljastaa mahdollisia salassapidettäviä tietoja ulkopuolisille.

15. Muuta

Tämä konserniohje korvaa aiemmin hyväksytyt konserniohjeen, Korsnäsän kunnanvaltuuston hyväksymä 61 §, 24.9.2018

Konserniohje astuu voimaan, kun kunnanvaltuuston päätös, 175 §/2023 päivätty 16.10.2023, on tullut voimaan.